

گفتگوی تفصیلی دکتر زهره الهیان در خصوص عملکرد بزرگان جبهه انقلاب در جریان انتخابات ریاست جمهوری

بنده، آقای دکتر زاکانی و آقای سروری انصراف دادیم و همین انصراف باعث شد که آن وحدت ایجاد بشود.

له گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، روند انتخابات مجلس گذشته، چپش لیست‌ها، عملکرد بزرگان جبهه انقلاب، انتخابات ریاست جمهوری، عملکرد مجلس یازدهم و ارزیابی عملکرد مجلس فعلی از جمله موضوعاتی است که خانم دکتر زهره الهیان با حضور در دفتر جهان نیوز به آن پرداختند.

متن کامل گفتگوی تفصیلی با نماینده مردم تهران دوره هشتم و یازدهم مجلس شورای اسلامی و دبیرکل جمعیت اعتلای نهادهای مردمی انقلاب را در ادامه خواهید خواند:

خانم دکتر شما دو دوره نماینده مجلس بودید، عملکرد مجلس دوازدهم را در این چهار ماه گذشته چگونه ارزیابی می‌کنید؟

الهیان: مجلس دوازدهم از ابتدای شکل‌گیری چالش‌های جدی داشت که این چالش‌ها از ایام انتخابات قابل پیش‌بینی بود. چند دستگی بین جریان انقلابی و لیست‌های متعددی که همزمان به نوعی تبلیغات خودشان را داشتند و تصمیم‌گیری که با هم زاویه داشتند همه این‌ها بر خلاف مجلس یازدهم این پیش‌آگهی را در واقع به ذهن متبادر می‌کرد که مجلسی پرچالش خواهیم داشت.

مجلس یازدهم از یکپارچگی برخوردار بود. تهران هم که همیشه برای کل کشور جریان ساز است، نمایندگان با یک لیست واحد حضور پیدا کردند. اما این چند دستگی و زاویه‌ای که بین جریان انقلاب در انتخابات مجلس دوازدهم ایجاد شد، این پیش‌آگاهی را می‌داد که مجلسی متفرق و پراکنده خواهد بود و از همان ایام ابتدای مجلس هم حضرت آقا تذکراتی را به نمایندگان مبنی بر عدم تخریب و اتهام زنی دادند.

آسیب شناسی انتخابات مجلس گذشته، آسیب شناسی جریان انقلاب، خواص و بزرگان این جریان است که اگر به خوبی به آنها پرداخته نشود و برای نقاط ضعف فکری نشود، جریان انقلاب همچنان با این به هم ریختگی مواجه خواهد بود.

یعنی وضع سه چهارماهه مجلس دوازدهم همان وضع قبل از انتخابات است که دارای چند دستگی و اختلاف بود؟

الهیان: بله نمودش هست، البته من به مجلس دوازدهم ورودی نکردم. الان موضوع من بحث آسیب شناسی جریان انقلاب است که نمود آن را در انتخابات مجلس دوازدهم دیدیم و یک نوع چند دستگی و بعضاً نگاه انحصارطلبانه در بین برخی بزرگان جریان انقلاب دیده شد. این باعث شد که بدنه جریان انقلابی و نیروهای به اصطلاح کف خیابان با بزرگان جریان انقلاب زاویه گرفتند و ارتباط معنوی و لیدری بزرگان جریان انقلابی متأسفانه در این دوره دیده نمی‌شد. یک نوع سرگشتگی و سرگردانی بین نیروهای جبهه انقلاب و بدنه جامعه انقلابی اتفاق افتاد که این یک خطر بزرگ برای آینده خواهد بود.

ما نیاز به یک انسجام درونی بین نیروهای انقلاب از راس و بزرگان و اندیشمندان تا بدنه و کف جامعه و نیروهای پای کار نظام و انقلاب داریم. این انسجام الان نیست و برای آینده می‌تواند آسیب‌زا باشد و موجب شکست‌های بعدی بشود.

لیست ائتلاف شکست خورد/ جبهه انقلاب در دوران پیروزی درگیر رقابت‌های درون‌گروهی می‌شود

ارزیابی شما از ریشه چند دستگی در انتخابات مجلس چیست؟

الهیان: بعضی از بزرگان جریان انقلابی متأسفانه یک نوع انحصارگرایی را پیشه کردند. به هر حال زمان، زمان غلبه و پیروزی جریان انقلاب بود. معمولاً در دوران پیروزی و برتری در فضای سیاسی، امر بر بعضی بزرگان مشتبه می‌شود. همیشه هم اینطور بوده است که رقابت‌های درون‌گروهی و درون‌جریانی در دوران پیروزی بیشتر میشود.

در این شرایط نیروهای انقلاب و بزرگان جریان انقلابی خود را پیروز صد درصد فضای موجود می‌دانند و با همدیگر شروع به رقابت می‌کنند. این رقابت با یکدیگر و احساس پیروزی صد درصدی باعث یک نوع انحصارطلبی هم می‌شود. یعنی بعضی از این بزرگانی که در تعیین این لیست‌ها تاثیر داشتند و خود را پیروز میدان می‌دانستند تلقی‌شان این بود که با یک نوع تمامیت خواهی باید کل لیست را از افراد همسوی خودشان در نظر بگیرند و تعامل با

سایر بخش‌های جبهه انقلاب را جدی نگیرند.

همین موضوع باعث شد که لیست شورای ائتلاف نیروهای انقلاب در تهران با یک شکستی مواجه شد و آقای قالیباف نفر چهارم لیست شد. مقایسه آراء آقای قالیباف در دور قبل و در این دوره معنادار است و افرادی هم که طیف ایشان در لیست گذاشته بودند غالباً رای نیاوردند مگر آنهایی که در لیست‌ها مشترک بودند. توثیت آقای قالیباف قبل از انتخابات بسیار نگران‌کننده بود.

کدام توییت؟

الهیان: در آن توییت اشاره شد همه آن‌هایی که در لیست شورای ائتلاف نیستند، هشتگ «هیچ» برنامه‌ای برای آینده کشور ندارند. اتفاقاً من یادم هست که آن زمان من توییتی را در در پاسخ به توییت ایشان نوشتم که این ادبیات مقام معظم رهبری نیست و این که شما هشتگ هیچ را می‌آورید یعنی اینکه همه را هیچ می‌پندارید و صرفاً خودتان و جریان خودتان را قبول دارید این یک آسیب برای جبهه انقلاب است.

همان مسیر پیش رفت و در تهران دیدیم که جریان انقلاب به لیست‌های دیگر بیشتر اقبال نشان دادند و جوانان جبهه انقلاب یک نوع سرخوردگی در این ایام پیدا کردند. الان هم برای آینده و انتخابات‌های آینده که می‌تواند نماد موفقیت جبهه انقلاب باشد، ما این چنددستگی را داریم. این چنددستگی جوری بود که مقام معظم رهبری به بزرگان دوبار تذکر دادند و از این نزاع‌های بیهوده و تخریب یکدیگر نهی کردند و فرمودند این موضوع ضربه می‌زند.

انتهای مجلس یازدهم با شهادت رئیس دولت حضرت آیت الله رئیسی مواجه شد و عملاً شروع مجلس دوازدهم در یک فضای سخته قرار گرفت. یعنی دو قوه اوضاع مناسبی نداشتند. چون از شروع مجلس تا تشکیل شعب، کمیسیون‌ها و انتخابات هیئت رئیسه یک پروسه شاید یک ماهه زمان لازم است و در آن زمان مجلس خروجی ندارد.

دولت هم در آن زمان نداشتیم و این در واقع یک دوره کلیدی و حساس بود. حساسیت این دوران زمانی بیشتر شد که رئیس یک قوه هم برای انتخابات ریاست جمهوری کاندید شد و عملاً مجلس و بعضاً کلیت مجلس درگیر انتخابات رئیس مجلس شدند.

حضور قالیباف در انتخابات ریاست جمهوری و آرای پایین به مجلس لطمه زد

یعنی شما این موضوع را نمی‌پسندید که آقای قالیباف کاندیدا شدند؟

الهیان: حضور آقای قالیباف در آن شرایط بحرانی به نظرم یک لطمه بود و الان تبعاتش را در این مجلس داریم می‌بینیم.

این موضوع ارتباطی با رای پایین آقای قالیباف هم دارد؟

الهیان: قطعاً، بالاخره آقای قالیباف رئیس یک قوه و آن هم جایگاه بسیار مهمی مثل مجلس شورای اسلامی بود. حضور محکم ایشان در آن جایگاه می‌توانست یک شروع قوی برای مجلس باشد. در شرایطی که دو قوه ناکارآمد شده بودند، رفتن آقای قالیباف برای انتخابات که حدود یک ماه زمان را از دست دادیم، ضربه بعدی بعد از شهادت آقای رئیسی بود.

آقای قالیباف هم که با رای پایینی موفق نشدند و رای پایین ایشان، جایگاه مجلس و ریاست مجلس را باز تضعیف کرد. و الان آن چیزی که داریم می‌بینیم مجلس با یک نوع بی‌عملی و وقفه مواجه است.

یعنی مجلس یازدهم که از همان اوایل مجلس طرح‌ها و لوایح و پیشنهادات نمایندگان و جلسات را در دستور کار داشت، الان با یک نوع خلأ مواجه است و هنوز هم این خلأ ادامه دارد.

انتظار از مجلس در ماجرای تاجگردون و رای اعتماد به وزرا چیز دیگری بود

اصلی‌ترین موضوعات مجلس دوازدهم تا امروز دو سه موضوع بوده است، یکی بحث رای اعتماد و دیگری تایید آقای تاجگردون که در مجلس قبل اخراج شده بودند و در این مجلس تایید شدند. یعنی مجلس دو آزمون مهم در این مدت داشته است. به نظر شما مجلس در این چالش‌ها موفق بود؟

الهیان: قطعاً در این دو موضوعی که فرمودید انتظار جریان انقلابی از مجلس چیز دیگری بود. در ماجرای آقای تاجگردون مجلس قبل پای اصول ایستاد و اعتبارنامه آقای تاجگردون تصویب نشد.

این که تمام وزرای پیشنهادی آقای پزشکیان هم رای آوردند، این هم یک علامت سوال بود. بالاخره برخی از این وزرا مواضع و سوابقی داشتند که قابل دفاع نبود ولی چطور می‌شود که مجلس به کل این وزرا رای می‌دهد؟ از یک جنبه نماد وفاق مجلس و دولت است ولی از یک جنبه بالاخره یک اصول و چهارچوب‌هایی باید مدنظر نمایندگان می‌بوده.

مقام معظم رهبری هم به دولت تاکید کردند که افرادی باید در سطوح کلان با دولت همراهی داشته باشند که به لحاظ تفکری و راهبردی زاویه‌ای نداشته باشند. ولی برخی از وزرا که در مورد آن‌ها نگرانی وجود داشت، مجلس به آن‌ها رای داد. به هر حال امیدوار هستیم با رویکرد آقای پزشکیان که خودشان از جنس مجلس هستند و به عنوان یک نماینده سال‌ها در مجلس بودند این تعامل و همراهی ایشان جدی باشد و در جهت حل مشکلات و معضلات مردم باشند و آن نقص‌ها با این تعامل پوشانده شود.

مجلس یازدهم از مجلس هشتم هم بهتر بود/ قالیباف وقت جدی می‌گذاشت

چرا با وجود عملکرد خوب مجلس یازدهم اما افکار عمومی کمتر باوری به کارآمدی و انقلابی بودن مجلس یازدهم دارند؟

الهیان: مجلس یازدهم داستانش متفاوت بود. اولاً که عرض کردم با یک وحدت و انسجامی این مجلس شکل گرفت که خودش یک نقطه قوت برای مجلس به حساب می‌آمد. بعد هم مجلسی بود که بسیار پرکار بود. این رو بنده که هم دور هشتم و یازدهم نماینده بودم با قیاس می‌توانم خدمتتان عرض کنم مجلس هشتم هم از مجالس خوب ما بود ولی انصافاً مجلس یازدهم چند سر و گردن و چند پله بالاتر از مجلس هشتم بود. به جهت اینکه مجلس یازدهم از عناصر مومن و انقلابی و غالباً پاکدست تشکیل شده بود. این مواردی را که عرض می‌کنم غالب مجلس است چون استثنا هم هست. همان طور که رهبر انقلاب اشاره کردند؛ نیروهای انقلابی متخصص و پاکدست و ساده زیست.

از قبل شروع مجلس یازدهم کار خیلی جدی شروع شد. یعنی آن دورانی که بعد از انتخابات تا خردادماه که مجلس شروع شد نمایندگان به صورت مستمر در حال کار کردن بودند. شروع مجلس با تعدادی طرح‌ها و پیشنهادات نمایندگان شروع شد و این باعث شد مجلس یازدهم از همان ابتدا پرکار ظاهر بشود و کارش را شروع بکند.

در همان ایام حتی قبل از شروع مجلس حملات به سمت مجلس یازدهم در فضای رسانه‌ای شروع شد. وقتی هنوز کار را شروع نکرده بودیم، تخریب مجلس شروع شد. چون طرف مقابل پیش‌بینی می‌کرد یک مجلس قوی انقلابی که می‌تواند منشا اثر باشد و تفکر انقلابی را تقویب بکند در حال روی کار آمدن است. همین بود که تخریب مجلس قبل از آغاز آن شروع شد و این تا پایان دوره یازدهم ادامه داشت.

آنچه که در فضای رسانه و فضای مجازی ما می‌دیدیم این بود که اتاق‌های فکری برنامه ویژه شان تخریب مجلس یازدهم به انحاء مختلف بود. این موضوع باعث شد افکار عمومی مجلس یازدهم را درست نتواند باور کند.

گزارش عملکرد مجلس یازدهم را اگر مرور کنیم کارهای بزرگی در مجلس یازدهم شد و مورد تایید مقام معظم رهبری قرار گرفت. بعضی از قوانین را از جمله قانون جوانی جمعیت را حضرت آقا فرمودند از قوانین حیاتی برای کشور هست. قانون راهبردی لغو تحریم‌ها را حضرت آقا به صورت جدی تایید و حمایت کردند. در این‌ها نقاط درخشانی برای مجلس یازدهم است. انصافاً در آن دوره آقای قالیباف هم به طور جدی وقت گذاشتند و کار مستمر داشتند و مدیریت ایشان برای اینکه مجلس به دستاوردهایی برسد تاثیر داشت اما این موارد را در مجلس جدید ندیدیم.

یعنی مجلس دوازدهم شروع پر قدرتی نداشته است؟

الهیان: شروع که هیچ؛ از خرداد تا آخر شهریور چهارماه گذشته و مجلس در یک خلأ جدی به سر می‌برد و این اگر سریع ترمیم نشود می‌تواند یک آسیب باشد.

شما ریاست آقای لاریجانی و آقای قالیباف را دیده‌اید. کدام فرد به نظر شما برای مدیریت مجلس بهتر هستند و مجلس را بهتر مدیریت می‌کنند؟

الهیان: مقایسه مجلس هشتم و مجلس یازدهم با توجه به موقعیت‌ها و تفاوت موقعیت زمانی و اقتضائات و اینها کار راحتی نیست ولی خب هر کدام از این بزرگواران مزایا و معایبی داشتند.

لاریجانی نتوانست فتنه ۸۸ را درست تحلیل کند

ایراد آقای لاریجانی را در چه می‌بینید؟

الهیان: در سال ۸۸ و اوج فتنه ما انتظار دیگری از ایشان داشتیم. سال ۸۸ دوم مجلس هشتم بود و انتظار می‌رفت که خیلی سریع و به موقع ایشان در آن فضای غبار آلود و فتنه، فضا را درست تحلیل کنند و مجلس به موقع پای کار بیاید. اما یک مقدار در این زمینه ما تاخیر داشتیم. البته در نهایت جبران شد ولی آن تاخیر ابتدای مجلس در شناخت ماهیت این فضا لطمه زد.

به آقای قالیباف چه انتقادی را وارد می‌دانید؟

الهیان: من فکر می‌کنم آقای قالیباف بنا داشتند یک تنه مجلس را پیش ببرند. این روحیه باعث شد که از ظرفیت تخصصی کمیسیون‌ها درست استفاده نکنند و فقط ایشان و حلقه مشاورین تصمیم گیرنده باشند.

یعنی به سابقه اجرایی آقای قالیباف برمیگردد؟

الهیان: قاعدتاً رویکرد فرماندهی در مجلس دیگر جوابگو نخواهد بود. البته مجلس قبل هم خیلی همراه بود و نمایندگان خیلی همراهی کردند. حق یک نماینده یا حق کمیسیون‌ها است که از لحاظ تخصصی روی طرح‌ها، لوابیح و پیشنهاداتی که مطرح است نظر تخصصی خودشان را داشته باشند و طبق آیین نامه مجلس پیش بروند.

گاهی ما می‌بینیم که کار طبق آیین نامه پیش نمی‌رود. همین باعث شد که ما طرح نظام تنظیم و مقررات را از دست دادیم. با اینکه ۴۸ جلسه تخصصی

جدی برگزار شد و کمیسیون ویژه فضای مجازی انصافا جلسات علمی، فنی و تخصصی خوبی برگزار کردند. هم نظر دولت و بخش مربوطه در دولت و هم نظر مرکز پژوهش ها و هم بخش خصوصی و کسب و کارهای دیجیتال همه دعوت شدند و نظرات گرفته شد. اما به آن نقطه نهایی که رسید متاسفانه خلاف آیین نامه این طرح متوقف شد. علی رغم انتظار مقام معظم رهبری که ایشان دو مرتبه خواسته بودند فضای مجازی باید قانونمند شود، مجلس گذشته در این حوزه قانونی نداشت.

مخالفت پزشکيان با قانونمند شدن طب سنتی

خانم دکتر شما با آقای پزشکيان در مجلس همکار بودید. خاطره یا نکته‌ای دارید؟

الهیان: آقای پزشکيان در مجلس هشتم و یازدهم خدمت‌شان بودیم. ویژگی ایشان همین صراحت لحن و صداقت‌شان بود. منتهی ما در یک جاهایی با ایشان تفاوت دیدگاه داشتیم. یادم می‌آید در همین مجلس زمانی بود که ما طرحی را به کمیسیون بهداشت بردیم برای اینکه طب سنتی قانونمند بشود. ما در نظام سلامت‌مان قانونی برای طب سنتی نداریم در حالی که در سیاست‌های کلی ابلاغیه از سوی مقام معظم رهبری یک بند به طب سنتی و استفاده از ظرفیت‌های طب ایرانی اختصاص دارد. ردپای این سیاست کلی را در قانون نمی‌بینیم. به این خاطر پیشنهادی را بردیم به کمیسیون بهداشت که طب سنتی قانونمند شود و در فضای علمی و آکادمیک هم در حوزه آموزش و پژوهش، از ظرفیت این طب به صورت کاملاً قانونی و علمی استفاده بشود و جلوی برخی از حرکت‌های انحرافی در این حوزه گرفته شود. خاطریم است در کمیسیون آقای پزشکيان کاملاً مخالفت کردند و این خاطره خوبی نبود.

با طب سنتی مخالف بودند یا قانونمند شدن موضوع؟

الهیان: با همین قانونی که ما در واقع پیشنهاد داده بودیم. بنده و خانم دکتر محمدبیگی و خانم دکتر شیخی فراکسیون طب سنتی بودیم؛ این را متاسفانه مخالفت کردند. البته نه فقط آقای پزشکيان بلکه برخی از دیگر نمایندگان هم بودند.

آقای پزشکيان نماینده فعالی بودند؟

الهیان: این را از دوستان کمیسیون بهداشت سوال کنید.

داخل صحن علنی مجلس چطور؟

الهیان: در صحن بیشتر نطق‌های ایشان بروز و ظهور داشت. رویکردشان به هر حال همان طور که عرض کردم صریح و شفاف و انتقادی بود.

ظرف‌قندی مواضع منصفانه‌ای در قبال نظام نداشت است

نظرتان راجع به آقای ظرف‌قندی چیست؟ موافق رای اعتماد مجلس بودید یا خیر؟/ وزیر خوبی خواهند شد؟

الهیان: آقای دکتر ظرف‌قندی را ما فی‌البداهه موافق نبودیم و این عدم موافقت ادله‌ای هم داشت. رویکردهای سیاسی و مواضع ایشان و حلقه اطراف در موقعیت‌های حساس در مورد نظام و انقلاب منصفانه نبود. اما بعد از اینکه ایشان رای اعتماد مجلس را گرفتند دیگر موعد مخالفت تمام شد و باید کمک کرد.

برای قضاوت هنوز زود است اما برخی از افرادی که در جایگاه‌هایی قرار می‌گیرند حالا نه صرفاً در وزارت بهداشت بلکه در کل کشور چون در سطوح مدیریتی قرار می‌گیرند، باید حساب شده باشد. اما بعضاً می‌بینیم حتی برای برخی از جایگاه‌های مدیریتی استعلامی هم صورت نمی‌گیرد و این آسیب می‌زند.

افرادی که مواضع سیاسی افراطی در گذشته داشتند و مواضع‌شان منصفانه نبوده، وقتی در راس یک جایگاه مدیریتی قرار می‌گیرند قاعدتاً ممکن است همان مسیر استمرار پیدا بکند.

امیدوار هستیم آقای دکتر ظرف‌قندی به توصیه نمایندگان دلسوز توجه کنند و با صبر و درایت و حساسیت تمام این جایگاه‌های مدیریتی را به افراد بسپارند. تدبیر جدی ایشان باید این باشد که وزارت بهداشت که یک وزارتخانه کاملاً تخصصی است، سیاسی نشود. سیاسی شدن یک وزارتخانه تخصصی مثل وزارت بهداشت سم مهلك برای نظام سلامت است. ما چالش‌های جدی در حوزه سلامت داریم.

برای اتحاد لیست اصولگرایان در مجلس هشتم انصراف دادیم

خانم دکتر؛ شما در مجلس هشتم گفتید اسم‌تان را از لیست نهایی حذف کنند. ماجرا را تعریف می‌کنید؟

الهیان: در مجلس هشتم هم برای تعیین لیست‌های انتخاباتی که آن موقع جبهه متحد اصولگرایان بود، بزرگان برای لیست تصمیم می‌گرفتند؛ سازوکار ۶+۵. اتفاقاً آن روش که روش سنتی بود بهتر جواب داد تا این روش امتحان شورای ائتلاف و ... امتحان‌هایی گرفتند و باعث سرخوردگی نخبگان شد. همه این‌ها باید آسیب شناسی بشود. خود این موضوع آفت شد که شخصیت‌های بزرگ و تعداد زیادی از نخبگان با رزومه آمدند و آن امتحان‌ها را دادند ولی لیست جور دیگری بسته شد.

در مورد انتخابات مجلس هشتم، مثل همیشه آن موقع هم اختلاف نظرهایی وجود داشت. لیست هم بیش از سی نفر جا نداشت. قاعدتا به واسطه این اختلاف و به نوعی اینکه ممکن بود این اختلاف منجر به تعدد لیست‌ها بشود و شکست جبهه انقلاب رخ بدهد.

آقای دکتر زاکانی فرمودند که من کنار می‌روم که یک جا خالی بشود و آن افرادی که بر گزینه‌های خودشان اصرار دارند بتوانند به جمع بندی برسند و یک نفر را جایگزین کنند.

پیرو فرمایش آقای دکتر بنده هم اعلام آمادگی کردم به جبهه متحد اصولگرا که ما هم کنار می‌رویم و اجازه بدهید این چند دستگی و اختلاف از بین برود.

یعنی شما حضور قطعی داشتید داخل لیست ولی انصراف دادید؟

الهیان: بله بنده، آقای دکتر زاکانی و آقای سروری. ما انصراف دادیم و همین انصراف باعث شد که آن وحدت ایجاد بشود. البته ما هر سه نفر هم آمدیم ولی حسّش این بود که آن کنار رفتن باعث شد وحدت دوباره اتفاق بیافتد.

اما این برای مجلس دوازدهم عملا دیده نشد.

الهیان: مجلس دوازدهم ماهیت قضایا جور دیگری بود. آن موقع اختلاف سلیقه روی نفرات بود. در مجلس دوازدهم یک نوع تمامیت خواهی و انحصارطلبی داشت اتفاق می‌افتاد و ما این را یک خطر برای جبهه انقلاب می‌دیدیم. به این جهت ایستادگی کردیم و نقد کردیم. فکر می‌کنم یک نامه ۱۲ بندی هم جبهه تحول خواه در مورد روبه غلط شورای ائتلاف که خلاف اساسنامه داشت اتفاق می‌افتاد به بزرگان دادند و نسبت به روندی که داشت اتفاق می‌افتاد هشدار دادند.

برخی رؤس جریان اصولگرا می‌گویند من و مشاوران من

با توجه به توضیحات خودتان، آینده سیاسی جریان انقلاب را چطور می‌بینید؟ ریشه مشکل و درمان را چه می‌دانید؟

الهیان: جبهه انقلاب الان ظرفیت بی‌بدیلی دارد. از بدنه اجتماعی و از منظر نخبگانی، نیروهای جوان و متخصص و توانمند، از نظر مدیریتی و... عناصر توانمند و شایسته و خوش سابقه‌ای دارد. به لحاظ گفتمانی هم، گفتمان قوی و مسلطی دارد. اما بزرگان جریان انقلاب و بزرگانی که تا به حال برای جریان انقلابی مرجع شناخته می‌شدند آن نگاه کلان را علی‌رغم نگاه مقام معظم رهبری و رویکرد ایشان ندارند.

من این موضوع را به برخی بزرگان مستقیما مطرح کردم، اسم نمی‌برم ولی افرادی که در راس جریان انقلابی و تصمیم گیرنده بودند در همین ایام انتخابات متاسفانه دچار یک نوع بخشی نگری شدند. یعنی می‌گویند خودم و اطرافیانم، خودم و مشاورانم، خودم و مشاورین مشاورانم.

نگاه مقام معظم رهبری و چتر گسترده ایشان که همه طیف‌های در چارچوب نظام و انقلاب را گرد هم آورده‌اند را ببینید. شما می‌بینید همه در ذیل چتر مقام معظم رهبری می‌آیند و ایشان را با وجود تفاوت سلیق و دیدگاه‌ها عنوان رهبرانقلاب قبول دارند.

جهان: بعد از خانم دکتر دستجردی که وزارت بهداشت آقای احمدی نژاد را بر عهده داشتند دوباره ما به بحث وزارت خانم‌ها رسیدیم و خانم دکتر صادق وزیر راه و شهرسازی آقای پزشکیان شدند، اولاً نظرتان را درباره مسئولیت‌گیری خانم‌ها در حد نظارت و معاون رئیس‌جمهور را بفرمایید.

الهیان: حضور خانم‌ها در جایگاه‌های مدیریتی قاعدتا باید بر اساس اصل شایسته‌سالاری باشد. اینجا حوزه‌ای نیست که جنسیت بخواهد تعیین کننده باشد. افرادی از بین مدیران چه زن و چه مرد اگر این قابلیت‌ها و توانایی‌ها را داشته باشند بر اساس اصل شایسته‌سالاری قاعدتا باید انتخاب شوند.

یعنی صرفا شایستگی کافی است، جنسیت اصلتی ندارد؟

الهیان: بله. مقام معظم رهبری هم در فرمایشات‌شان چندین ماه پیش در هفته زن نکات جدی را اشاره کردند و حتی به این واژه وزارت بانوان هم اشاره کردند و تاکید کردند که چرا اگر خانم‌های توانمند و شایسته‌ای هستند نباید در جایگاه‌هایی مثل وزارت و نمایندگی مجلس قرار بگیرند؟

الان چهل و شش سال از انقلاب اسلامی می‌گذرد و با تفکر حضرت امام و نگاه‌شان که زنان باید در مقدرات اساسی مملکت دخالت کنند، این راه برای بانوان ما باز شده و خانم‌های ما در سطوح بالای تحصیلاتی و مدارج بالا و در تجربیات موفق مدیریتی حضور دارند. نگاه مقام معظم رهبری برای مناصب اجرایی و قانون گذاری این هست که زنان هیچ معنی ندارند و در قوانین هم جایی ما نداریم که بخواهد حضور بانوان را منع کرده باشد. از این بابت خیلی زود تر از اینها این اتفاق باید می‌افتاد.

خانم دکتر شما خودتان برای دولت آقای احمدی نژاد قرار بود معرفی بشوید، این موضوع درست است؟

الهیان: بله. آقای احمدی نژاد بعد از اینکه خانم دستجردی را معرفی کردند و ایشان رای اعتماد گرفت، برای وزارت رفاه و تامین اجتماعی بنده را معرفی کردند. جلسه ای را گذاشتند و با بنده صحبت کردند و خواستند که بپذیرم. بنده به لحاظ کلیت موضوع موافق این بحث بودم و به لحاظ توان و پتانسیل کار این چینی این آمادگی را در خودم می دیدم. اما یک مقدار که فضای مجلس را رصد کردیم، احساسم این بود که یک مقاومتی در مجلس وجود دارد.

یعنی برای دومین وزیر خانم مخالف بودند؟

الهیان: بله. برای اینکه مجلس متهم و محکوم نشود به ضد زن بودن یک نفر را رای داد ولی برای رای دوم بعضی مخالفت ها را شاهد بودیم و به هر حال برخی از علما هم به جهت دیدگاهی موافق نبودند که یک خانم در این جایگاه قرار بگیرد.

خودتان انصراف دادید یا آقای احمدی نژاد منصرف شدند؟

الهیان: نه من خودم انصراف دادم. ایشان که تقریباً سه بار هم حضوری و هم تلفنی تاکید داشتند به من که این پیشنهاد را رد نکنید ولی خب من فضا را مساعد نمی دیدم بعداً هم متوجه شدم که در همان زمان هم نگاه مقام معظم رهبری به این حوزه نگاه منفی نبوده است که خب آن را علناً در صحبت ها و فرمایشات شان مطرح کردند.

جهان: اوضاع آقای احمدی نژاد چرا این طور شد؟

الهیان: داستانش مفصل است ولی یک زمینه ای به روحیات شخصی ایشان و خصوصیات و ویژگی‌های اخلاقی که ایشان داشتند و یک جنبه هم به اطرافیان ایشان که به نوعی خط میدادند و تصمیم گیرنده اصلی بودند، مثل آقای مشایی و بقایی و آقای رحیمی و این‌ها برمی‌گشت. آقای احمدی نژاد یک نوع روحیه خودرأیی داشتند و متأسفانه به توصیه‌های دلسوزان توجه نمی‌کردند.

زنان هم می‌توانند رئیس جمهور شوند

خانم دکتر شما برای انتخابات ریاست جمهوری بعد از شهادت آقای رئیسی ثبت نام کردید. چی شد که شما ثبت نام کردید و آیا این اقدام شما آیا صوری بود؟

الهیان: ریاست جمهوری زنان را من از مجلس هشتم دنبال می‌کردم. نه برای خودم بلکه به عنوان یک بحث کلان که در این زمینه نباید راه بسته باشد. اعتقاد من این بود خانم‌ها می‌توانند در سطحی پیشرفت و توانمندی داشته باشند که در این جایگاه قرار بگیرند. این بود که همان زمان نامه‌ای را با همین موضوع به اعضای محترم شورای نگهبان تنظیم کردم و یک جلسه هم حضوراً خدمت حضرت آیت الله جنتی رسیدم و این بحث را مطرح کردم که در قرآن تنها فرمانروایی که از او به خوبی یاد شده و دعوت پیامبر توحیدی را پذیرفته بلکه بلقیس بوده است که یک مدیر توانمند و مقتدر در قرآن ایشان معرفی می‌شود و با دعوت حضرت سلیمان به دین توحیدی رو می‌آورد و مدیران‌شان را هم دعوت می‌کند.

بعد اشاره کردم که در کتاب مبانی نظری قانون اساسی، شهید بهشتی می‌فرمایند که ما هرچه در آیات قرآن و روایات گشتیم گذاره‌ای مبنی بر ممنوعیت حضور بانوان در این سطوح ندیدیم. به خاطر همین در قانون اساسی کلمه رجل سیاسی را آوردیم که قابل تفسیر در آینده به زن و مرد باشد. البته خود شهید بهشتی می‌فرماید که به نظر من در این حوزه جامعه باید به آن بلوغ فکری برسد.

در این دوره چون پیشنهادهایی از سوی افراد معتمد و موثق برای حضور و ثبت نام... شد پنج دیدار و جلسه با اعضای محترم شورای نگهبان داشتم.

استقبال برخی اعضای شورای نگهبان از نامزد شدن الهیان

قبل از ثبت نام دیدار داشتید؟

الهیان: بله قبل از ثبت نام و هدفم این بود که فضا را بسنجم که بالاتفاق این بزرگان این اقدام را مثبت ارزیابی کردند. مخصوصاً در فضایی که بعد از فضای سال ۱۴۰۱ فضای زن، زندگی، آزادی و اینکه نظام ما را به ناحق متهم به یک نظام ضد زن و زن ستیز معرفی می‌کردند و متأسفانه عده‌ای تلاش داشتند که پرچم داری جامعه زنان ما را بدست بگیرند. البته زنان فهیم ما در آن قضایا راه خود را جدا کردند از طیفی که برنامه داشتند برای جامعه زنان و از طریق جامعه زنان برای نظام.

همه این ادله‌ها باعث شد که این ظرفیت و توانمندی را اعلام کنیم. ضمن اینکه این پیام برای عرصه بین‌الملل باشد که نظام جمهوری اسلامی ایران با حضور بانوان در جایگاه‌های کلان مدیریتی مخالفتی ندارد و زنان می‌توانند قانوناً در انتخابات مهمی مثل انتخابات ریاست جمهوری شرکت کنند. چون شما می‌بینید در مجامع بین‌المللی و مجامع حقوق بشری یکی از موضوعاتی که هدفمند ما را زیر سوال می‌برند در حوزه زنان است.

با وجود همه دستاوردها و پیشرفت‌هایی که در طول این سال‌ها در جامعه زنان داشتیم و خانم‌ها در سطوح کلان مدیریتی، علمی، تحقیقاتی و حوزه‌های مختلف سیاسی و اجتماعی حضور دارند، اما وقتی شما بر می‌گردید رسانه‌های بیگانه و مجامع حقوق بشری را نگاه می‌کنید می‌بینید که دائم

نوک حمله و پیکان حمله شان به سمت نظام در حوزه زنان است و تلاش می کنند که وضعیت زنان را در منظر افکار عمومی جهان یک وضعیت کاملا بسته و زنان خانه نشین نشان بدهند که هیچ فرصت اجتماعی، تحصیلاتی و فرصت شغلی ندارند و میلیون ها دلار بابت این موضوع دارد هزینه میشود. رسانه ها و غول های رسانه ای صهیونیستی یکی از محورهای اصلی شان علیه ایران در این حوزه است.

یعنی بحث ثبت نام شما هم بحث اعتقادی و هم بحث نمادین بود؟

الهیان: ارسال این پیام به افکار عمومی جهان که زنان در ایران در بالاترین سطوح حضور دارند.

چرا قبل از این که نتایج تایید صلاحیت ها اعلام شود انصراف دادید؟

الهیان: برای حضور یک فرد در انتخابات ریاست جمهوری باید احراز صلاحیت کاندیداها از سوی شورای نگهبان تایید بشود. عدم احراز صلاحیت هم معنای آن عدم تایید نیست. به تعبیر خود اعضای محترم شورای نگهبان افراد شاخص و توانمندی که سابقه وزارت هم دارند می آیند و ثبت نام می کنند و احراز نمی شوند.

پرونده ما هم در کنار تمام آن پرونده ها بررسی شد. همان طور که خیلی از آقایان که همان موقع وزیر هم بودند احراز نشدند ما هم احراز نشدیم. یعنی این به معنای مخالفت شورای نگهبان با حضور یک خانم نبود.

یعنی به شما پیغام دادند که شما احراز نشده اید؟

الهیان: بله. احراز نشدیم و من جهت احترام به نظر شورای نگهبان قبل از اینکه اعلام بشود انصراف دادم.

دکتر زاکانی کارهای بزرگی را در تهران شروع کردند

شما دو دوره نمانیده تهران بودید و قطعا از بحث شهر تهران مطلع هستید. ارزیابی تان از عملکرد آقای زاکانی در این سه سال که در مسئولیت شهرداری پایتخت قرار دارند چگونه است؟

الهیان: شهر تهران با مشکلات عدیده و جدی مواجه است که اگر به آن درست پرداخته نشود در آینده چالش برای کل کشور خواهد بود. بنده نماینده تهران در دوره هشتم بودم، بالاخره سرکشی ها به مناطق و محلات را داشتیم، دوره گذشته بعد از هشت سال مجدد به مجلس آمدم و همان بازدیدها را از شهر تهران و حاشیه شهر تهران و مناطق جنوبی داشتیم واقعا از بابت افولی که در شهر تهران به واسطه حاشیه نشینی و آسیب ها و معضلاتی که گریبان گیر شهر تهران شده دچار یک نوع بهت زدگی شدم.

در اولین نظقم در مجلس هم اشاره کردم و فیلم های آن بازدیدها هست. با این مشکلات شهر تهران اگر هم افزایی، همدلی و در واقع به کار آوردن همه انرژی و ظرفیت بین شورای شهر و شهرداری تهران نباشد واقعا ما نمی توانیم نتیجه بگیریم.

آقای دکتر زاکانی کارهای بزرگی را در تهران شروع کردند متاسفانه بعضا هم بدنه شهرداری و هم بعضی اعضای شورای شهر همراهی لازم با این کارهای بزرگ و کلان را ندارند.

برخی اعضای شورا از بیرون علیه شهرداری هدایت می شوند

این کارها که به نفع شورای شهر است!

الهیان: متاسفانه این دید وجود ندارد که اگر توفیق و موفقیتی در شهرداری حاصل بشود حتما برای انتخابات بعد اقبال به سمت اعضای شورای شهر بیشتر خواهد بود. ولی متاسفانه برخی از دوستان با یک نوع نگاه سیاسی و رقابتی به سمت کارشکنی برای شهرداری و طرح های کلانی که در دستور کار شهرداری تهران هست رفتند و بیشترین وقت و انرژی را از شهردار تهران گرفتند. رقابت های سیاسی است و متاسفانه از بیرون شورای شهر جهت دهی به برخی اعضا برای مخالفت ها و کارشکنی ها دارد اتفاق می افتد. البته تقریبا فضای عمومی جامعه متوجه این نوع کارشکنی ها و سیاسی کاری شده است.

شهرداری محل خدمت است، نه منازعات سیاسی

به هر حال این طرح هایی که در شهرداری تهران و در واقع طرح های کلانی که رقم خورده از ابتدای حضور آقای زاکانی به تدریج دارد به ثمر می نشیند و نتایجش را مردم لمس می کنند. این اقدامات باعث می شود اعضای که در این حوزه با یک نوع رویکرد افراط گرایانه و غیرمعقول مخالفت می کنند جامعه آن ها را طرد خواهد کرد و در انتخابات آتی هم جایی در منظر رای مردم و افکار عمومی نخواهند داشت.

امیدوار هستیم این طرح های کلان پیش برود و اعضای شورای شهر برای خدمت به مردم همکاری داشته باشند. شهرداری محل منازعات سیاسی نیست، محل خدمت به مردم است. بنابراین با درک درست از ماهیت کار در شورای شهر و شهرداری تهران ان شاء الله یک سال باقی مانده از خدمت واقعا به خدمت به مردم پرداخته بشود.

درباره احتمال دستگیری‌تان در ژنو صحبت می‌کنید؟

الهیان: ما سفری را برای ارائه گزارش میثاق حقوق مدنی و سیاسی به شورای حقوق بشر سازمان ملل در ژنو داشتیم که این سفر بعد از تحریم بنده به اتحادیه اروپا بود.

چرا شما را تحریم کردند؟

الهیان: این را از تحریم کنندگان باید بپرسید. به جرم سرکوب اغتشاشات بنده را تحریم کردند. این موضوع البته ظاهر قضیه بود. ولی علت اصلی اش به این دلیل بود که من به عنوان رئیس کمیته حقوق بشر مجلس چون فعال بودم و از حقوق ملت ایران و حقوق ملت فلسطین و غزه و زنان و کودکان دفاع می‌کردم و مکاتبات متعددی به مجامع بین المللی داشتم به واسطه دفاع از حقوق ملت ایران و ملت فلسطین به این دلیل بنده را تحریم کردند.

آنجا که در نشست‌ها رفتیم نماینده کانادا اعلام کرد که خانم الهیان از طرف اتحادیه اروپا تحریم هستند و نباید در این نشست‌ها حضور داشته باشند. بعد از آن برخی از ان‌جی‌او‌ها توئیت زدند که الهیان در ژنو هست و باید توسط دادستانی سوئیس دستگیر بشود چون در لیست تحریم‌های اتحادیه اروپا قرار دارد. البته موضوع در همین سطح باقی ماند ولی نمایندگی ما در ژنو اعتراض خود را به کشور سوئیس اعلام کرد.

شما دبیرکل جمعیت اعتلای نهادهای مردمی انقلاب هم هستید، راجع به اهداف این جمعیت هم توضیح بفرمایید.

الهیان: جمعیت اعتلای نهادهای مردمی انقلاب اسلامی یک تشکیلات سیاسی کشوری است که در وزارت کشور ثبت شده و پروانه فعالیت گرفته است. علت تشکیل آن این بود که از روزهای اولی که ما در مجلس حضور داشتیم جوانان و افراد با ظرفیت زیادی به ما مراجعه می‌کردند و می‌گفتند که ما این ظرفیت را داریم و می‌خواهیم در خدمت کشور باشیم، کجا می‌توانیم از این ظرفیت استفاده کنیم و فعالیت داشته باشیم؟

من احساس می‌کنم که ما نتوانستیم یک ظرفیت مناسب برای این همه پتانسیل و انرژی که در بین جوانان متخصص و نخبه و جوانان با علاقه و انگیزه‌مان هست ایجاد کنیم. این بود که با مشورت با بزرگان به این جمع بندی رسیدیم که جمعیت اعتلا را شکل بدهیم و هدف را هم برای حمایت از نهادهای مردمی بگذاریم. امروز ما ظرفیت‌های بزرگ مردمی داریم که متعدد در کل کشور بدون حمایت در حال خدمت رسانی به مردم در حوزه‌های مختلف هستند. شاید حدود ۴۰ هزار گروه جهادی ما داریم و حدود چند ده هزار ان‌جی‌او داریم که این‌ها خودجوش در حوزه‌های مورد علاقه و تخصصی خودشان به مردم خدمت می‌رسانند و به افراد آموزش می‌دهند و خدمات عمرانی در روستاها و مناطق محروم دارند.

چه جایی باید این افراد را ببیند و از آنها حمایت کند و صدای این افراد را به عنوان حلقه واسط و حلقه میانی بین کف جامعه و راس حاکمیت بشنود؟

چند سال است این جمعیت تاسیس شده است؟

الهیان: الان دو سال است که تاسیس شده و ما در کل کشور شعبی داریم و دبیران ما هم در شورای مرکزی و هم دبیران استان هایمان از افراد شاخص و چهره‌های علمی، اساتید، روسای دانشگاه‌ها، پژوهشکده‌ها و برخی از وزرای سابق حضور دارند و برخی از نمایندگان فعلی و نمایندگان مجلس یازدهم هم حضور دارند.

یعنی در پی‌گیری آن هدفی که در این دو سال داشتید موفق بودید؟

الهیان: حالا اینکه موفق بودیم یا خیر را نگاه بیرونی باید تشخیص بدهد ولی ظرفیت های زیادی الان فراهم و وصل شده است به جمعیت اعتلا و شبکه های متعددی اعلام آمادگی کرده‌اند که با ما همکاری داشته باشند. برخی از این شبکه‌ها کشوری و برخی تخصصی هستند. کارگروه‌های تخصصی شکل گرفته است. در حوزه های مختلف خدمت رسانی هم فعال بودیم اخیرا با کمک خیرین پنج زندانی زن را که جرائم غیرعمد داشتند از سه استان آزاد کردیم.

اگر نکته پایانی دارید که در سوالات ما نبوده و علاقه دارید مطرح کنید بفرمایید.

الهیان: ما چند جنبه را در مجلس گذشته پیش گرفتیم، یکی از آنها حوزه حقوق بشر و کمیته حقوق بشر بود. یک جنگ حقوق بشری علیه ایران در حال انجام است که متأسفانه مسئولین در داخل درک درستی از آن ندارند چون به هر حال آن حوزه، حوزه بین الملل است. آن‌هایی که در خارج از کشور نمایندگی‌ها و سفرای ما آن‌ها کاملاً با این جنگ حقوق بشری مواجه هستند، امیدوار هستیم که این حوزه جدی گرفته شود و ضمن اینکه الان دفاع از حقوق ملت فلسطین فقط جمع کردن کمک‌ها از مردم و خیرین نیست، در حوزه حقوقی و قضایی هم باید از ملت فلسطین حمایت بشود.

کما اینکه الان شبکه‌هایی از وکلا در خارج از کشور برای حمایت از ملت فلسطین تشکیل شده و موفق هم بوده است. شما دیدید رایی که دیوان بین المللی کیفری با پیگیری آفریقای جنوبی علیه رژیم صهیونیستی انجام داد این خود یک موفقیت بزرگ بود. گروه‌های مردمی و ان‌جی‌او‌های ما می‌توانند از این جنبه از ملت فلسطین حمایت بکنند.

یک حوزه دیگری هم که در مجلس پیش گرفتیم حوزه طب سنتی بود که به اعتقاد بنده این ذخیره دانشی اگر درست فکری برایش نشود ما پتانسیل و ظرفیت عظیمی را از دست خواهیم داد. متأسفانه یک مقاومتی در بین جامعه پزشکی و مدیران نظام سلامت ما نسبت به ظرفیت طب سنتی وجود دارد. الان ما به لحاظ مستندات علمی و مطالعات و تحقیقات و کارهایی که در حوزه طب ایرانی انجام شده است، چهارمین کشور در دنیا به لحاظ تولید علم و تولید مقالات هستیم. و سازمان جهانی بهداشت طب ایرانی را به عنوان (PERSIAN MEDICINE) به رسمیت شناخته است.

وقت آن است که در داخل توجه ویژه ای به این موضوع داشته باشیم و مخصوصاً از آقای دکتر ظفرمندی می‌خواهیم و تقاضای وقت هم از ایشان کرده ایم که در این حوزه‌ها به صورت جدی این مطالبات را داشته باشیم که طب سنتی در مسیر علمی و آکادمیک قرار بگیرد. یکی از حوزه‌هایی که در مجلس گذشته و الان هم همچنان در حال دنبال کردن آن هستیم همان کمیته ویژه ای هست که به دستور شهید رئیسی تشکیل شد و ما از ایشان برای کمیته ویژه بررسی ناآرامی‌های ۱۴۰۱ حکم داریم و الان که سالگرد این ناآرامی‌ها است خوب است که نگاه ایشان را ملت بدانند.

حکم شهید رئیسی برای بررسی وقایع ۱۴۰۱ هنوز باقی است

شهید رئیسی در حکمی که برای ما زدند و در واقع در آن حکم خواستند که علل و عوامل این حوادث ریشه یابی شود و حقوق از دست رفته آسیب دیدگان این حوادث به طور تمام و کمال استیفا بشود. این کمیته هم چنان فعال هست و به استان‌های متعددی ما سفر داشتیم و با خانواده آسیب دیدگان، مجروحین و خانواده شهدا دیدار داشتیم و بودجه‌هایی هم با پیگیری این کمیته به استانداری‌ها اختصاص داده شد تا برای تامین و جبران مافات و هزینه‌ها و خسارت‌های خانواده‌ها صرف بشود و درخواستی هم از آقای دکتر پزشکیان داریم چون هنوز ابعاد این ماجرا ادامه دارد و تکمیل نشده است حتماً خدمت ایشان برسیم و حمایت‌های رئیس‌جمهور را هم داشته باشیم و کمیته حقیقت یاب هم علیه ما در شورای حقوق بشر سازمان ملل در خارج از کشور تشکیل شده است و شبهاتی را علیه ما مطرح کردند و آن شبهات هم پاسخ داده بشود.

یک نکته آخر هم که به ذهنم می‌رسد مربوط به حوزه زنان است. در ایام اغتشاشات من و تیمی از نمایندگان خانم مجلس به زندان زنان رفتیم و با خانم‌هایی که در آن ایام بازداشت شده بودند صحبت کردیم. متأسفانه در حین درگیری تشخیص افراد بی‌گناه سخت است. با تک‌تک زندانیان و بازداشت‌شدگان زن صحبت کردیم و بعد از آن دیدار بنده نامه‌ای را خطاب به دادستان کل کشور آقای منتظری تنظیم کردم و خواستار رسیدگی فوری به پرونده‌های زندانیان زن شدیم که ایشان هم بلافاصله دستور دادند.